

Duurzaamheidsrisico's

De duurzaamheidsrisico's waar PMA op stuurt en welke het fonds monitort zijn onder te verdelen in drie soorten risico's:

1. Ecologische, sociale en governance risico's.
2. Klimaatrisico's
3. Controverses

Ad 1) Ecologische, sociale en governance risico's.

Ecologische risico's

Het rendement van de belegging kan (negatief) beïnvloed worden wanneer de instelling waarin belegd wordt betrokken is bij een gebeurtenis met een (negatieve) impact op het milieu, waaronder klimaat, gebruik van hulpbronnen, afval en vervuiling.

Sociale risico's

Het rendement van de belegging kan (negatief) beïnvloed worden wanneer de instelling waarin belegd wordt betrokken is bij een gebeurtenis met een (negatieve) impact op gezondheid, veiligheid, mensenrechten, arbeidsnormen, illegale praktijken of andere sociale aspecten.

Governance risico's

De bedrijfsvoering (governance) van instellingen waarin belegd wordt kan het rendement op de belegging negatief beïnvloeden door bijvoorbeeld suboptimale zakelijke ethiek, concurrentie of gebrekkige omgang met regelgeving en riskmanagement.

Het pensioenfonds heeft inzicht in hoe goed zijn liquide portefeuilles presteren op het gebied van ecologische, sociale en governance risico's aan de hand van ESG-ratings. **Het monitort deze risico's en stuurt bij waar relevant.**

Ad 2) Klimaatrisico's

Klimaatgerelateerde en andere milieurisico's zijn onderverdeeld in twee categorieën:

- Risico's gerelateerd aan de transitie naar een koolstofarme economie en
- Risico's gerelateerd aan de fysieke impact van klimaatverandering.

Transitierisico's

Het aanpassen aan een koolstofarme en milieutechnisch duurzame economie kan direct of indirect effect hebben op het rendement van de beleggingen. Dit kan bijvoorbeeld door nieuwe regelgeving, technische vooruitgang, veranderingen in marktsentiment, veranderingen in klantvoorkeur of veranderingen in maatschappelijke normen en waarden.

Fysieke Risico's

Verandering in klimaat zoals de frequentie en intensiteit van extreem weer, evenals de geleidelijke verandering in gemiddelde temperatuur en milieuv vervuiling in lucht, water en land kunnen, samen met de veranderende biodiversiteit en ontbossing, gevolgen hebben voor het rendement van de belegging.

Fysieke risico's kunnen nog verder onderverdeeld worden in acute en chronische risico's, die ieder een andere soort effect kunnen hebben op het rendement van de beleggingen. Acute risico's ontstaan bij extreme gebeurtenissen als overstromingen, droogte en stormen. Chronische risico's komen voort uit geleidelijke veranderingen zoals temperatuurstijging, zee-niveau stijging en verlies van biodiversiteit.

Het pensioenfonds monitort de CO₂-uitstoot van de portefeuille.

Resultaten klimaatschokscenario's (ALM)

PMA streeft ernaar om de rendementseffecten van duurzaamheidsrisico's te analyseren. Zo hebben we in oktober 2021 in de evaluatie van de portefeuilleconstructie doorgerekend welk effect een klimaatcrisis zou hebben op het verwacht rendement van de beleggingsportefeuille over de komende vijf jaar. Dit klimaatcrisis scenario is een risicoscenario waarin het politiek momentum voor de energietransitie fors toeneemt en leidt tot een abrupte stijging van belasting op het gebruik van fossiele brandstoffen. De waarschijnlijke effecten van dit duurzaamheidsrisico op het rendement van de portefeuille van PMA kunnen leiden tot een aanpassing van de portefeuilleconstructie. Afgelopen jaar was dat niet het geval.

Ad 3) Controverses

Voor risico's gerelateerd aan controverses wordt beoordeeld of de bedrijven in portefeuille zich houden aan internationale normen, zoals UN Global Compact, de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights. Schendingen van internationale normen kunnen leiden tot rechtszaken en claims met als gevolg financieel verlies voor de belegger.

PMA rapporteert over deze risico's in het halfjaarverslag over normatieve engagement. Deze is te vinden op de website.